

PAUL VERLAINE

cântec de toamnă
traducere de paula romanescu

p o e z i e

 CORRECTBooks

Paul VERLAINE

**CÂNTEC DE TOAMNĂ
CHANSON D'AUTOMNE**

Traducere de Paula Romanescu

Editura Virtual

2012

ISBN (e): 978-606-599-912-1

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului sub orice formă este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Cuprins

E toamnă, Verlaine.....	1
Melanholie / Melancholia	2
Nevermore / Nevermore.....	3
După trei ani / Après trois ans	4
Dor / Vœu.....	5
Amar / Lassitude.....	6
Visu-mi familiar / Mon rêve familial	7
Peisaje triste / Paysages tristes	8
Asfințit de sori / Soleils couchants	9
Amurg mistic / Crepuscule du soir mystique.....	10
Promenadă sentimentală / Promenade sentimentale.....	11
Cântec de toamnă / Chanson d'automne	12
Privighetoarea / Le rossignol	14
Capricii / Caprices.....	16
Femeie și pisică / Femme et chatte.....	17
Cântecul ingenuelor / La chanson des ingénues	18
O dalie / Un dahlia.....	20
Il bacio / Il bacio	22
Çavitri / Çavitri.....	23
Serenadă / Serenade	24
Serbări galante / Fêtes galantes.....	25
Clar de lună / Clair de lune	26
Pantomimă / Pantomime	27
La iarbă verde / Sur l'herbe.....	28
Ingenuii / Les ingénus	29
Cortegiu / Cortège.....	31
Scoicile / Les coquillages.....	32
Cytera / Cythère	33
Faunul / Le faune	34
Indolenții / Les indolents.....	35
Colocviu sentimental / Colloque sentimental	36

Cântec lin / La bonne chanson.....	37
I (Fiindcă se ivesc zorii și râde aurora)	38
II (Mai înainte de-a apune)	40
III (Luna cea albă).....	41
V (Căminul și lumina cea palidă a lămpii)	42
VI (Nu-i așa? că în ciuda celor pizmași și răi)	43
VII (Va fi-ntr-o zi de vară cu limpezimi semețe)	44
Romante fără cuvinte /Romances sans paroles.....	45
II (Ghicesc prin murmurul șăgalnic oare).....	46
III (Plâns mi-e inima).....	47
V (Pianul).....	48
VII (O, tristă-mi era inima).....	49
VIII (În fără sfârșitul...).....	51
IX (Umbra copacilor în undele brumate)	52
Peisaje belgiene /Paysages belges	54
Charleroi /Charleroi	55
II (Se pierde aleea...).....	57
Acuarele /Aquarelles.....	58
Green /Green	59
Streets /Streets.....	60
A poor young shepperd /A poor young shepperd.....	61
Înțelepciune I /Sagesse I.....	62
I (Al femeilor farmec, mâinile lor fragile)	63
II (Bietul meu suflet, zilele de-alt'dată)	64
IV (Nu. Veacul ăsta fost-a galican, jansenist!).....	65
V (Ascultați cântecul cuminte)	66
VII (L-am revăzut pe fiul unic. Mi s-a părut).....	67
VIII (Glasurile /Les voix).....	69
IX (Sufletul antic)	71
Înțelepciune II / Sagesse II	
I (O, Doamne, cu iubire m-ai rănit).....	74
II (Doar pe Maria-Mamă o voi iubi de-acum)	75
III-I (Domnul mi-a spus: - Copile, trebuie să iubești).....	77
III-II (Eu am răspuns: - O, Doamne, Tu sufletul mi-l știi).....	78

III-III (Trebuie să iubești! Eu sunt Sărutul)	79
III-IV (Doamne-i prea mult! Chiar nu-ndrăznesc).....	81
III-V (Trebuie să iubești! Eu sunt acei Nebuni)	82
III-VI (Mi-e teamă, Doamne. În mine tot sufletul tresaltă).....	83
III-VII (Se poate, fiule, de vrei s-o meriți, da!)	84
Apoi, te du!	85
Și pentru-a-ți răsplăti râvna	86
VIII (Ah, Doamne, ce-i cu mine?)	87
IX (Biet suflet)	88
Înțelepciune III / Sagesse III	89
Precum un pai în iesle speranța luminează.....	90
II (Și-am venit)	91
III (Un 'nalt negru soare)	93
IV (E cerul peste-acoperiș)	94
V (Eu nu știu de ce).....	95
VI (Sunet de corn)	96
Odinioară și mai ieri /Jadis et naguère.....	97
Arta poetică / Art poétique	98
Dor amar / Langueur.....	100
Iubire /Amour.....	101
Doamnei X... / À Madame X...	102
Un văduv zice / Un veuf parle.....	105
Lui Fernand Langlois / À Fernand Langlois.....	106
Lui Victor Hugo / À Victor Hugo	107
Parabole / Paraboles	108
Lucien Letinois / Lucien Letinois	109
O, Femeia!	109
În paralel /Parallèlement	111
Alegorie / Allégorie.....	112
Sapho / Sapho.....	113
Altă viață / Autre	115
În maniera lui Paul Verlaine / À la manière de Paul Verlaine	117
Balada vieții-n roșu / Ballade de la vie en rouge	118
Morții pe care... / Les morts que...	119
Capriciu / Caprice.....	120

*E toamnă, Verlaine...*¹

E toamnă, Verlaine, și parcă mai tulburător ne ajunge cântecul tău de frunză-n vânt când pe alei trec pași neștiuți, iar norii - corăbii rătăcinde - sunt borne părelnice pentru marile zboruri spre soare.

E toamnă, Verlaine. Deși tu te-ai mutat demult în timpul fără anotimpuri, poezia ta continuă să ne ajungă cu armonii - melancolii - înțelepciune de romanțe fără de cuvinte în care înfloresc mii de-nțelesuri iar tăcerea doare.

E toamnă, Verlaine și-al tău "chanson d'automne" aduce toamnelor de azi, de ieri, dintotdeauna, un soi de aur blând pentru măștile cuvântătoare care ascund chipul mereu schimbător al lumii.

P.R

9 octombrie 2005

¹ Paul Verlaine (1844 -1896)

Melanholie
Melancholia

I

Nevermore

Nevermore

*O! Amintire, ce-ai cu mine? Toamna
Zburătăcea lăstunii prin aerul aton,
Pe cer și-ascuțea raza un soare monoton
Îngălbenind pădurea când frigu-ntindea palma.*

*Doar ea și eu mergeam așa, visând,
Singuri cu gândul nostru și pletele în vânt;
Și, căutându-mi ochii cu ochii ei de cânt
M-a întrebat cu glasu-i șoptit, viu aurind:*

*„Care ți-a fost în viață cea mai frumoasă zi?”
Un blând surâs - răspunsul pe buze-mi se ivi
Și mâna în săruturi fierbinți i-am îmbrăcat*

*— Ah, florile dintâi, cât sunt de parfumate
Și cât e de puternic murmurul fermecat
Când primul «da» rostit e de buzele-adorate.*

II

După trei ani

Après trois ans

Deschizând poarta-ngustă și strâmbă din alee,

În parcul mic, de soare luminat,

În zori de zi printre flori m-am plimbat;

Sclipea în orice floare o umedă scânteie.

Nu s-a schimbat nimic: iată corzile - cheie

De boltă-a viei, banca pe care-am stat...

Susurul apei are tot murmur argintat

Și bătrânul îngână aceeași melopee.

Se deschid trandafirii ca-n vremea de demult,

Orgolioși, mari, crinii se leagănă în vânt

Și orice ciocârlie ce pleacă sau ce vine

Îmi este cunoscută. Și statuia Valleda

Se decojește-ntruna pe-aleea în lumine;

Plouă mărunț, ce fadă-i mireasma de rezeda.

III

Dor

Væu

*Ah, voi, dulci nebunii și voi, frumoaselor
Dintâi, cu păr de aur, ochi de-azur, trupuri în floare,
Și mai apoi parfumul de trupuri arzătoare
Sub sfielnica grabă a mângâierilor!*

*Cât de departe-i astăzi vremea condorilor
Și-a veseliei! Vai, totul dispare,
Primăvara părerilor de rău alungă ierni amare
Din toate-a mele gânduri cu tot amarul lor!*

*Și iată-mă azi singur, fără rost, trist, supus,
Mohorât, disperat, mai rece ca un dus,
Ca un orfan sărman făr' o soră mai mare.*

*O, femeia cu-a sa iubire blândă, de cală zefir,
Tandără, tăcută, brună, mereu uluitoare,
Care-ți sărută fruntea ușor, ca un copil!*

IV
Amar
Lassitude

A batallas de amor campo de pluma
(Gongora)

Fii blândă, blândă, blândă, iubirea mea de-o oră
Și-ncearcă de-mi alină focul mistuitor
Vezi tu, până și-n jarul celui mai aprig dor
Îi trebuie amantei o dragoste de soră.

Fii drăgăstoasă, mângâie ușor
Suspînul stins să-ți fie, privirea - auroră,
Spasmele obsedante, crisparea ce devoră
Nu fac defel cât lungul sărut... înșelător!

Da-n inima ta, zici tu, copilă-ncântătoare,
Fiara-iubire sună din corn de vânătoare...
Las-o să sune cât poștește, las-o!

Lasă-ți fruntea pe fruntea-mi, mâna în a mea mână
Fă-mi scumpe jurăminte cu parfum de minciună
Și amândoi să plângem până în zori, frumoaso!

V

Visu-mi familiar
Mon rêve familier

Mi se-ntâmplă adesea să am un vis ciudat

Cu o necunoscută femeie ce mi-e dragă

Și parcă-o știu de-o viață, doar ea să mă-nțelegeă

O știe și, iubit sunt cum n-am mai fost vreodat'.

Căci ea mă înțelege și inima-mi pribeagă

Doar pentru ea deschisă-i și bate ne-ncetat

Doar pentru ea; sudoarea ce fruntea mi-a udat

Doar cu ale ei lacrimi mi-o șterge noaptea-ntreagă.

Nu știu de are părul blond, brun sau arămiu

Și nici ce nume poartă - doar că-i sonor, blând, viu,

Asemenea cu-acele din Viață exilate.

Ca de statuie-s ochii ei dragi, iar glasul-i sfânt

Cu undiri profunde, domoale, depărtate,

Păstrează-n el ecouri de voci stinse demult.

Peisaje triste
Paysages tristes

Lui Catulle Mendès

I
Asfințit de sori
Soleils couchants

Tremurânde zări
Cern peste câmpie
O melancolie
De-asfințit de sori
Și melancolia
Leagănă-n cântări
Inima-mi, pustia
,N-asfințit de sori
Și visuri ciudate
Ca niște-asfințituri
De sori aruncate
Pe plaje de-arginturi
Fantome brumate
Plutesc în răstimpuri
Plutesc la-ntâmplare
Ca niște-asfințituri
De sori peste mare.

II

Amurg mistic

Crepuscule du soir mystique

Amintirea cu-Amurgul de sânge

Tremură și se-aprinde-n jar de zare

Din flacăra Speranței ce se stinge

Și se deschide ca-ntr-o eclozare

Misterioasă-n care lumi de floare

— Dalie, crin, lalea, floare de crâng-

Se-agață pe crenguța unui rug

Și își trec maladiva exhalare

De calde, grele izuri adânc otrăvitoare

— Dalie, crin, lalea, floare de crâng-

În care se pierd simțuri, suflet, visare

Amestecând în largă-nfiorare

Amintire și-Amurg,

III

Promenadă sentimentală

Promenade sentimentale

*Își ascuțea amurgul razele lunge, mari
Și vântul legăna palizii nenufari ;
Nenufarii cei mari prin trestii unduite
Stins luminau pe ape adormite.
Eu treceam singuratic rătăcind la-ntâmplare
Cu-amarul tot, pe malul cu sălcii plângătoare
Unde o ceață rară îmi părea
O fantomă albastră ce parcă dispera
Plângând cu glas de lișițe de-un dor
Ce-l aminteau zborul aripelor
În zăvoiul cu sălcii prin care solitar
Treceam și eu plimbându-mă cu-amar.
Dar giulgiul greu al nopții s-a lăsat
Și-n ale sale unde pale a înecat
Raze-n amurg și nuferi prin trestii unduite -
Mari nuferi peste ape large și liniștite.*

V

Cântec de toamnă

Chanson d'automne

Varianta 1

Suspin prelung

Al toamnei blând

Cânt de viori

Îmi frânge-așa

Trist inima

De-atâtea ori

Și parcă stins

Când dinadins

Orele bat

Îmi amintesc

De-un timp ceresc

Și plâng uitat

Și-n vântul rău

Mă las și eu

Când el mă poartă

De ici-colea

Asemenea

C-o frunză moartă.

Cântec de toamnă

Chanson d'automne

Varianta 2

În toamne reci

Plâng pe poteci

Viori de vânt

*Inima-mi frâng
Vaier prelung
Și mut*

*Amar adânc
Și palid, când
E ceas bătând
Mă las purtat
Spre vremi de-alt dat'
Și plâng.*

*Și mă tot duc
În vânt năuc
Ce mă poartă
Cum vrea ca și
Cum eu aș fi
O frunză moartă.*

VII

Privighetoarea

Le rossignol

Ca un zbor țipător de păsări în neștire

Toate-amintirile se-abat spre mine

Și în frunzișul galben al inimii se-ațin,

Al inimii-ndoite ca un ram de arin

Cu scoarța vineție de-apa Regretelor

Ce curge melancolic, molcom, în urma lor ;

Se-abat, și-apoi în urmă un murmur greu coboară

În care-o boare caldă urcând îl împresoară

Până-l topește-n arbori pic cu pic

Că dup' un timp nu mai auzi nimic -

Nimic decât o șoaptă slăvind-o pe Absentă,

Nimic decât o voce - o, cât de inocentă! -

A păsării ce fost-a iubirea mea dintâi

Și care cântă încă la fel ca-n ziua-ntâi;

Și, în splendoarea tristă a lunii fermecate

Ce, palidă, solemnă, se ridică-ntr-o noapte

Adâncă, melancolică, de vară

Plină de liniști și de vrajă rară,

Se leagănă-n azurul pe care briza-l frânge

Pomul vibrând în tremur și pasărea ce plânge.